

КАМАРА НА ИНЖЕНЕРИТЕ В ИНВЕСТИЦИОННОТО ПРОЕКТИРАНЕ
1164 София, бул. "Христо Смирненски" N1; тел: 02/969 20 73;
Факс 02/969 20 70; www.kiip.bg; e-mail: kiip@mail.bg;

Изх.№ КИИП-ЦУ-044/21.03.2022 г.

ДО
Г-Н РАДОСЛАВ РИБАРСКИ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
КОМИСИЯТА ПО ЕНЕРГЕТИКА КЪМ
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ

Относно: ЗИД на ЗЕВИ, № 47-254-01-27 / 11.03.2022 г.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕДСЕДАТЕЛ,

Във връзка с разглеждането на Законопроект за изменение и допълнение на Закона за енергия от възобновяеми източници, № 47-254-01-27, внесен на 11.03.2022г. от група народни представители, приложено Ви изпращам становище от председателя на Национална професионална секция „Електротехника, автоматика, съобщителна техника“ (НПС „ЕАСТ“) към Камара на инженерите в инвестиционното проектиране (КИИП) - доц. д-р инж. Красимир Велинов .

С уважение,

инж. МАРИН ГЕРГОВ

Председател на УС на КИИП

До Народно събрание на Република България

Комисия по енергетика

Комисия по регионална политика, благоустройство и местно самоуправление

И Вносителите на на законопроект за изменение и допълнение на Закона за енергия от възобновяемите източници:

ВЛАДИМИР СЛАВЕВ ТАБУТОВ;
РАДОСЛАВ СТЕФАНОВ РИБАРСКИ;
ВАСИЛ СТЕФАНОВ СТЕФАНОВ;
ДРАГОМИР ВЕЛКОВ СТОЙНЕВ;
ТИХОМИР ГОЧЕВ ТЕНЕВ;
НИКОЛАЙ ГЕОРГИЕВ АНГОВ;
ИВАН КОСЕВ МАНЕВ;
ПЕТЪР НИКОЛАЕВ КУЛЕНСКИ;
КАЛОЯН ТОНЕВ ИКОНОМОВ;

Относно: Забележки по законопроект за изменение и допълнение на Закона за енергия от възобновяемите източници

Похвална е инициативата за внасяне на законопроект за изменение и допълнение на Закона за енергия от възобновяемите източници (ЗЕВИ). В мотивите на вносителите на законопроекта е посочено, че се създава възможност за уведомителен режим за случаите, за които се предвижда изграждане на енергийни обекти за производство на електрическа енергия за собствено потребление. Твърди се, че приемането на законопроекта е в унисон с правилата на ЕС по отношение на насърчаване на производството на електрическа енергия от възобновяемите източници.

Предложената законова промяна няма да доведе до съществени облекчения. И към този момент действа промяна на ЗУТ от 2019 г., която в КИИП наскоро дискутирахме по повод указания на ДНСК и МРРБ, която предвижда облекчена процедура за ВЕИ до 1 MWp върху сгради, фасади, **допълващо** застрояване и терен около тях в урегулирани поземлени имоти (УПИ). Сега тази мощност се повишава до 5 MWp, но се включват и УПИ, в които няма основно застрояване! От облекчената процедура, обаче, могат да се ползват заявени производители на ВЕИ, които декларират, че няма да продават произведената енергия, ще я използват само за собствени нужди и ще въведат ограничение за „износ“ към мрежата. С други думи, притежател на УПИ без налично основно застрояване, т.е сгради по смисъла на ЗУТ, ще може да задейства процедура за изграждане на ВЕИ за задоволяване на собствени нужди при облекчени условия. Какъв ще е този бизнес, за който не са необходими сгради, но ще има нужда от собствен източник на ВЕИ, от примерно 5 MW, за самозадоволяване?

С предлаганите промени се облекчава режима на присъединяване на много малка група участници - големите производители. В същност ЗЕВИ се нуждае от радикални промени, насочени към облекчаване на режима на присъединяване към електрическата мрежа на малките ФВЦ (до 5kWp) с цел генериране на ел. енергия за собствена консумация за бита, като излишната енергия бива отдавана в мрежата. В случай, че се

изгражда покривна ФВЦ с мощност до 5 kWp, да се въведе уведомителен режим, като в срок от 14 дена собственика на измервателното средство – електромера, да го замени с двупосочен (четриквандантен). За включване на такава централа не трябва да се заплаща такса присъединяване, защото реално потребяваната мощност се намалява. Точката на присъединяване е електромерното табло.

Според статистиката жилища в селата са 1.3 млн. При средна мощност на покривната ФВЦ от 3 kWp, максималната обща освободена мощност може да възлезе на 3.9 GW.

Произведена енергия за една година ще възлиза на 5 TWh, което се равнява на 12.5% от общото потребление на Р. България. Разбира се това е потенциална възможност. Реалната мощност е около 10 пъти по-малка. Тази инвестиция ще бъде правена от собствениците, а не от държавата. В това отношение огромен резерв съществува и в жилищата в градовете. За информация при съвременното ниво на PV панели, необходима площ за изграждане на ФВЦ от 3 kWp е около 12 m².

Друга слабост на ЗЕВИ е, че не предвижда гъвкава тарифа на цената на енергията, поради което отпада възможността за балансиране на енергийната система чрез използване на мощните битови консуматори. Като пример потенциалът само на електрическите бойлери в това отношение е над 5 GW, като в тях може да се акумулира енергия около 10 GWh.

Други формални забележки към проектозакона са следните:

Да се доуточни в чл. 24, че става дума за електроенергийни обекти, като се добави в чл. 24 след обекти „...за производство на електрическа енергия.”

Да се уточни, че става дума за производство на енергия от ФВЦ, защото електроенергия от ВИ (т. 8 от ДР на ЗЕВИ) може да се добива и от вятъра, както и от ВЕЦ).

В т. 5 на чл. 24 е добре „допълнително” да се замени с „допълващо” - става дума за прилагането на чл. 41 и чл. 42 от ЗУТ.

С въвеждането в сила на ЗЕВИ (§ 14 от ПЗР) в ЗУТ се направи едно допълнение към чл. 147, ал. 1 с т. 14 с текст:

"14. монтаж на **инсталации за производство** на електрическа енергия, топлинна енергия и/или енергия за охлаждане от **възобновяеми източници** с обща инсталирана мощност до 30 kW включително към съществуващите сгради в урбанизираните територии, в т.ч. върху покривните и фасадните им конструкции и в собствените им поземлени имоти."

По късно (ДВ, бр. 41/2019 г.) тази мощност незнайно защо нарастна на 1 MW, което повлече след себе си куп проблеми, защото такава мощност влачи след себе си други инфраструктурни проблеми – енергията произведена от такава мощност не може да се пренася на НН. Да се изпълняват проекти за електропроводни линии със СН е повече от несериозно да става при условията на чл. 147 от ЗУТ („**Не се изисква** одобряване на инвестиционни проекти за издаване на разрешение за строеж”).

Да не се иска одобряване на инвестиционни проекти съвсем **не означава** да няма инвестиционни проекти. Като имаме предвид, че съгласно БДС 16309 (Основни термини и определения при системите за проектиране):

Няма как да се изгради обект без документация и без инвестиционен проект, т.е. и без проектант.

Работещото решение (с оглед облекчаване на процедурите) е връщане стария текст на т.14 от ал. 1 на чл. 147 от ЗУТ, като евентуално може стойността 30 да се завиши, но не повече от 100-200 KWp, като непременно се въведе и изричен текст в чл. 137 на ЗУТ – напр. към ал. 1, т.4, буква „а” или буква „ж”, (съответно и в Наредбата за категоризацията на обектите), че обекти от IV категория са всички електропроводни линии до 1 KV – към чл.8 (1) нова т.3, или към ал.5 или пък нова ал. 7.

В този вид предложенията в закона са едно палиативно решение, което дава облекчения само на големите производители на енергия и няма да допринесе за намаляване на енергийната зависимост на Р. България.

Горното изложение е оформено въз основа на мнения на специалисти от секция ЕАСТ.

доц. д-р инж. Красимир Велинов
Председател на НПС ЕАСТ на КИИП

